

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Reserch) เพื่อประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าผู้ช่วยพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในภาพรวมและจำแนกตามประเภทโรงพยาบาล ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การอบรมด้านการบริหาร มีขั้นตอนวิธีการในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พยาบาลหัวหน้าผู้ช่วยพยาบาลจำนวน 1,457 คน จากโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป รวม 92 แห่ง ทั่วประเทศ โดยให้พยาบาลหัวหน้าผู้ช่วยประเมินสมรรถนะของตนเอง แต่จากผลการวิจัยหลายครั้งพบว่า หากให้เจ้าตัวประเมินตนเอง ผลการประเมินจะออกมาสูงกว่าปกติ ผู้วิจัยจึงเลือกผู้เกี่ยวข้องอีก 2 กลุ่มมาร่วมกันประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าผู้ช่วยพยาบาล คือกลุ่มผู้บังคับบัญชาในระดับกลุ่มงานการพยาบาล ได้แก่

1.2 กลุ่มผู้ร่วมประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าผู้ช่วย คือ

1.2.1 กลุ่มผู้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าผู้ช่วย ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล รองหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และพยาบาลหัวหน้าแผนก จำนวน 428 คน

1.2.2 พยาบาลประจำการ ซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าผู้ช่วยมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี จำนวน 19,875 คน

1.3 ตัวอย่างประชากร และการสุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1.3.1 การสุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา คือ พยาบาลหัวหน้าผู้ช่วยโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ผู้วิจัยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของกลุ่มนี้ก่อน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) (อ้างถึงในประกอบกรณีสูตร, 2538 : 357) กำหนดความมีนัยสำคัญที่ 0.05 ขนาดประชากร $N = 1,500$ จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่จะประเมิน = 1,457 คน แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการลดโอกาสของความคลาดเคลื่อนให้น้อยลง จึงใช้ตัวอย่างประชากร 400 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างผันแปรตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงพยาบาล

แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการใส่หมายเลขกำกับหอผู้ป่วยทุกหอ แล้วจับฉลากเลือกหมายเลข จึงได้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ต้องการศึกษาในแต่ละโรงพยาบาล ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1

1.3.2 การสุ่มตัวอย่างผู้ประเมินสมรรถนะพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

1.3.2.1 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ได้แก่พยาบาลหัวหน้าแผนก รองหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ผู้บังคับบัญชาโดยตรงของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวนทั้งหมด 400 คน

1.3.2.2 กลุ่มซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรงของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ได้จากการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยขอรายชื่อพยาบาลประจำการและปีที่เริ่มปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยที่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยถูกเลือกไว้ศึกษา โดยเลือกเฉพาะพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในฐานะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี แล้วเขียนตัวเลข 1 2 3 ... ลงหน้าชื่อพยาบาลประจำการจนครบทุกคน แล้วเลือกพยาบาลประจำการที่มีหมายเลขคู่อยู่หน้าชื่อไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง หอผู้ป่วยละ 2 คน เพื่อให้เป็นผู้ประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ได้พยาบาลประจำการจำนวนทั้งหมด 800 คน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โรงพยาบาล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		พยาบาลหัวหน้าหอฯ	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ใต้บังคับบัญชา
โรงพยาบาลศูนย์				
1. พระนครศรีอยุธยา	16	4	1	8
2. สระบุรี	28	8	1	16
3. เจ้าพระยาอภัยภูเบศร สุพรรณบุรี	18	5	1	10
4. พระปกเกล้า จันทบุรี	33	9	1	18
5. ชลบุรี	27	7	1	14
6. เจ้าพระยาอภัยภูเบศร ปราจีนบุรี	17	5	1	10
7. ระยอง	22	6	1	12

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงพยาบาล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		พยาบาล หัวหน้าหอฯ	ผู้บังคับ บัญชา	ผู้ใต้บังคับ บัญชา
โรงพยาบาลศูนย์				
8. ราชบุรี	23	6	1	12
9. นครปฐม	26	7	1	14
10. มหาราช นครราชสีมา	34	9	1	18
11. บริรัมย์	16	4	1	8
12. สุรินทร์	23	6	1	12
13. ขอนแก่น	23	7	1	14
14. อุตรธานี	25	7	1	14
15. สรรพสิทธิ์ประสงค์ อุบลราชธานี	31	9	1	18
16. สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์	21	6	1	12
17. พุทธชินราช พิษณุโลก	31	9	1	18
18. อุตรดิตถ์	25	7	1	14
19. เชียงรายประชานุเคราะห์	20	6	1	12
20. ลำปาง	32	9	1	18
21. สุราษฎร์ธานี	23	7	1	14
22. มหาราชนครศรีธรรมราช	26	7	1	14
23. หาดใหญ่ สงขลา	21	6	1	12
24. ยะลา	16	4	1	8
25. ตรัง	15	4	1	8
โรงพยาบาลทั่วไป				
1. พระนั่งเกล้า นนทบุรี	18	4	1	8
2. อ่างทอง	15	4	1	8
3. ปทุมธานี	15	4	1	8
4. สมุทรปราการ	15	4	1	8
5. เสนา (อยุธยา)	10	3	1	6
6. พระพุทธบาท สระบุรี	17	5	1	10
7. ลพบุรี	5	5	1	10
8. สิงห์บุรี	11	3	1	6
9. ชัยนาท	17	5	1	10
10. นครนายก	14	4	1	8
11. บ้านหมี่ ลพบุรี	14	4	1	8
12. อินทร์บุรี สิงห์บุรี	12	3	1	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงพยาบาล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		พยาบาล หัวหน้าหอฯ	ผู้บังคับ บัญชา	ผู้ใต้บังคับ บัญชา
โรงพยาบาลทั่วไป				
13. สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17	11	3	1	6
14. ฉะเชิงเทรา	17	5	1	10
15. ตรวด	16	4	1	8
16. สระแก้ว	5	1	1	2
17. พหลพลพยุหเสนา กาญจนบุรี	18	5	1	10
18. บ้านโป่ง ราชบุรี	14	4	1	8
19. สมุทรสาคร	15	4	1	8
20. พระจอมเกล้า เพชรบุรี	17	5	1	10
21. มหารักษ์ กาญจนบุรี	12	3	1	6
22. โพนาราม ราชบุรี	13	3	1	6
23. ดำเนินสะดวก ราชบุรี	4	4	1	8
24. สมุทรสงคราม	14	4	1	8
25. ประจวบคีรีขันธ์	11	3	1	6
26. ชัยภูมิ	17	5	1	10
27. ศรีสะเกษ	20	5	1	10
28. เลย	17	5	1	10
29. หนองคาย	17	5	1	10
30. สกลนคร	23	7	1	14
31. หนองบัวลำภู	7	2	1	4
32. ยโสธร	14	4	1	8
33. ร้อยเอ็ด	20	5	1	10
34. กาฬสินธุ์	12	3	1	3
35. มหาสารคาม	11	3	1	6
36. นครพนม	14	4	1	8
37. มุกดาหาร	10	3	1	6
38. อำนาจเจริญ	4	1	1	8
39. สุโขทัย	11	3	1	6
40. กำแพงเพชร	15	4	1	8
41. อุทัยธานี	10	3	1	6
42. ศรีสังวร สุโขทัย	11	3	1	6
43. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	11	3	1	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงพยาบาล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		พยาบาล หัวหน้าหอฯ	ผู้บังคับ บัญชา	ผู้ใต้บังคับ บัญชา
โรงพยาบาลทั่วไป				
44. แม่สอด ตาก	12	3	1	6
45. เพชรบูรณ์	14	4	1	8
46. พิจิตร	14	4	1	8
47. แพร่	18	5	1	10
48. น่าน	13	4	1	8
49. พะเยา	15	4	1	8
50. นครพิงค์ เชียงใหม่	12	3	1	6
51. ลำพูน	12	3	1	6
52. เชียงคำ พะเยา	8	2	1	4
53. ศรีสังวาลย์ แม่ฮ่องสอน	10	3	1	6
54. วชิระ ภูเก็ต	9	2	1	4
55. ชุมพร	15	4	1	8
56. ระนอง	13	4	1	8
57. ตะกั่วป่า พังงา	9	2	1	4
58. พังงา	9	2	1	4
59. กระบี่	12	3	1	6
60. เกาะสมุย	7	2	1	4
61. พัทลุง	16	4	1	8
62. สงขลา	19	5	1	10
63. เบตง ยะลา	8	2	1	4
64. สตูล	8	2	1	4
65. ปัตตานี	16	4	1	8
66. สุโงโกลก นราธิวาส	11	3	1	6
รวม	1,457 คน	400 คน	400 คน	800 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินสมรรถนะพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ กำหนดโครงสร้างของสมรรถนะที่ต้องการประเมิน โดยเฉพาะผลงานวิจัยตัวประกอบสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ของ จันทรเพ็ญ พาหงษ์ (2538)

2.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ศึกษาโดย จันทรเพ็ญ พาหงษ์ มาสร้างแบบสอบถามสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า ประกอบด้วยสมรรถนะ 7 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการอำนวยการและการจัดระบบงาน ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม ด้านวิชาการ ด้านการตลาด และด้านการปฏิบัติการพยาบาล โดยข้อคำถามในตอนี่ 2 ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านภาวะผู้นำจำนวน 27 ข้อ (ข้อ 1-27) สมรรถนะด้านการจัดระบบงานและการอำนวยการ จำนวน 26 ข้อ (ข้อ 28-53) สมรรถนะด้านการวางแผน จำนวน 13 ข้อ(ข้อ 54-66) สมรรถนะด้านการควบคุมจำนวน 13 ข้อ(ข้อ 67-79) สมรรถนะด้านวิชาการจำนวน 12 ข้อ (ข้อ 80-91) สมรรถนะด้านการตลาด จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 92 - 99) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลจำนวน 11 ข้อ (ข้อ 100-110) รวมข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 110 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 อันดับ คือ

- 1 หมายถึง พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่เคยแสดงออกถึงสมรรถนะดังกล่าวเลย
- 2 หมายถึง พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแสดงออกถึงสมรรถนะดังกล่าวนานๆครั้ง
- 3 หมายถึง พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแสดงออกถึงสมรรถนะดังกล่าวเป็นบางครั้ง
- 4 หมายถึง พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแสดงออกถึงสมรรถนะดังกล่าวบ่อยๆ
- 5 หมายถึง พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแสดงออกถึงสมรรถนะดังกล่าวบ่อยครั้งมาก

การแปลผลคะแนน มีเกณฑ์การคิดคะแนนสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยนำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ดังนี้

(ประกอบ กรรณสูตร, 2538 : 117)

คะแนนเฉลี่ย	ระดับสมรรถนะของสมรรถนะ
4.50 - 5.00	สูงมาก
3.50 - 4.49	สูง
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	ต่ำ
1.00 - 1.49	ต่ำมาก

2.3 ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามออกเป็น 3 ฉบับ แต่ละฉบับมีเนื้อหาเหมือนกันแต่สรุพนามต่างกันเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ตอบ แบบสอบถามมี 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย รายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละฉบับมีดังนี้

ฉบับที่ 1 ให้ผู้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นผู้ตอบ ข้อคำถามของตอนที่ 1 ประกอบด้วย ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ วุฒิการศึกษา ประเภทโรงพยาบาล ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน จำนวน 6 ข้อ ข้อคำถามของตอนที่ 2 ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยถาม “ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย (ระบุชื่อหอผู้ป่วย) ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาโดยตรงของท่าน ได้แสดงออกถึงสมรรถนะต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงไร ”

ฉบับที่ 2 ให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยประเมินสมรรถนะตนเอง ข้อคำถามของตอนที่ 1 ประกอบด้วย ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ วุฒิการศึกษา ประเภทโรงพยาบาล ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการได้รับการอบรมด้านการบริหาร จำนวน 7 ข้อ ข้อคำถามของตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยถามว่า “ ท่านได้แสดงออกถึงสมรรถนะต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงไร ”

ฉบับที่ 3 ให้พยาบาลประจำการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ตอบ ข้อคำถามของตอนที่ 1 ประกอบด้วย ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ วุฒิการศึกษา ประเภทโรงพยาบาล ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้ได้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยคนปัจจุบัน จำนวน 6 ข้อ ข้อคำถามของตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยถามว่า “ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของท่าน ได้แสดงออกถึงสมรรถนะต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงไร ”

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ในการหาคุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 หาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขในขั้นแรก แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการ พยาบาล ทั้งในสถาบันการศึกษา และสถาบันบริการพยาบาล 10 ท่าน (ดังรายนามในภาค ผผนวก) พิจารณาสำนวนภาษา เกณฑ์การให้คะแนน ความถูกต้องของการวัด ตลอดจนให้ข้อ เสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง โดยถือเกณฑ์ความเห็นสอดคล้อง และการยอมรับ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ใน 10 ท่าน นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ ปรึกษา ดังนี้

ปรับความชัดเจนของภาษา 5 ข้อ คือข้อ 13 16 35 56 60

ปรับปรุงการใช้ภาษา 2 ข้อ คือข้อ 69 105

โดยผู้วิจัยได้คงเนื้อหาซึ่งเป็นสาระสำคัญของสมรรถนะไว้ เพียงแต่ปรับปรุง สำนวนภาษาให้รวบรัดและเข้าใจง่ายขึ้นเท่านั้น

3.2 หาความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลอง ใช้ (Try - out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในการวิจัย ครั้งนี้ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ที่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ มหาราชนิ (โรงพยาบาลเด็ก) จำนวน 30 คน ได้ข้อมูลกลับคืนมาครบทั้ง 30 ฉบับ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงของ แบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายใน ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach Coefficient of Internal Consistency) นำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเที่ยงดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง	
	ทดสอบใช้ n = 30 คน	เก็บจริง n = 1518
- สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ	0.96	0.94
- สมรรถนะด้านการอำนวยความสะดวกและการจัดระบบงาน	0.90	0.93
- สมรรถนะด้านการวางแผน	0.91	0.89

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง	
	ทดสอบใช้ n = 30 คน	เก็บจริง n = 1518
- สมรรถนะด้านการควบคุม	0.93	0.94
- สมรรถนะด้านวิชาการ	0.91	0.84
- สมรรถนะด้านการตลาด	0.88	0.90
- สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล	0.97	0.95
รวมทั้งฉบับ	0.95	0.94

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

4.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงกองโรงพยาบาลภูมิภาค เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ทั่วประเทศ

4.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากกองโรงพยาบาลภูมิภาค ไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปแต่ละแห่งพร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้วิจัยถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนี้ได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนและกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ต้องการไปยังหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลของโรงพยาบาลด้วย

4.3 ส่งแบบสอบถามสมรรถนะไปยังหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มไว้แล้วทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยพับแบบสอบถามแต่ละฉบับใส่ซองที่จำหน่ายถึงผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย และกำหนดวันรับแบบประเมินกลับเพื่อให้ส่งกลับคืนยังผู้วิจัยภายในเวลาที่กำหนด และแนบซองติดแสตมป์ที่จำหน่ายถึงผู้วิจัยโดยตรง แล้วปิดผนึกซอง แล้วรวบรวมซองทุกซองใส่ซองขนาดใหญ่ ส่งถึงหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล เพื่อขอให้หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลส่งแบบสอบถามต่อไปยังผู้รับตามรายชื่อที่อยู่หน้าซอง รวมเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 6 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม 2540 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2541 ได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 1,562 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.63 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เป็นแบบสอบถามจากกลุ่มผู้บังคับบัญชา 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96 เป็นแบบสอบถามจากกลุ่มพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย 389 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.25 และเป็นแบบสอบถามจากกลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชา 789 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.62

4.5 ตรวจสอบแบบประเมินที่ได้รับกลับ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถาม สมรรถนะฉบับที่สมบูรณ์สามารถทำการวิเคราะห์ได้จำนวน 1,518 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.88 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด โดยเป็นแบบสอบถามจากผู้บังคับบัญชาจำนวน 374 ฉบับ แบบสอบถามจากพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 374 ฉบับ แบบสอบถามจากผู้ใต้บังคับบัญชา 748 ฉบับ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกว่าแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ได้นั้นจะต้องมีครบองค์สาม คือ ต้องประกอบด้วยแบบสอบถามจากผู้บังคับบัญชา แบบสอบถามจากพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และแบบสอบถามจากผู้ใต้บังคับบัญชาที่ประเมินพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยคนเดียวกัน โดยมีสัดส่วนของ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย : ผู้บังคับบัญชา : ผู้ใต้บังคับบัญชา เท่ากับ 1 : 1 : 2 ถ้าไม่เข้าเกณฑ์ดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจะคัดออก มีแบบสอบถามที่ไม่ครบองค์สามทำให้กลุ่มตัวอย่างหัวหน้าหอผู้ป่วยถูกคัดออกจำนวน 10 คน จึงคงเหลือแบบสอบถามที่ครบองค์สาม และสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างของพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยได้จำนวน 374 ชุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-x (Statistical Package for the Social Science X) ซึ่งมีลำดับการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 ข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ คำนวณเป็นค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

5.2.1 นำคะแนนสมรรถนะพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ได้จากการประเมินโดยผู้บังคับบัญชา พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งหมดไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตามประเภทโรงพยาบาล ตามการได้รับการอบรมด้านการบริหาร และตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

5.2.2 เปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล และจำแนกตามการอบรมด้านการบริหาร ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two way analysis of variance)

5.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยตามประสบการณ์การทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way

analysis of variance) และเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยการเปรียบเทียบภายหลังโดยใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบ S (S - Method หรือ Scheffe' test)